

Olvasóink írják

Nepolár flexár opakop Cé

Nem biztos, hogy így írták, az sem biztos, hogy így mondták, de hogy létezett, azt tanúsíthatom. Még mielőtt bárkinek feketé lyuk nyílna az oldalán a kíváncsiságtól, elárulom, hogy ezt a fantázianevet egy ügyes szerkezet viselte, amelyet az Uránia bemutatói készítettek fedések, fogyatkozások kontaktus-időpontjainak rögzítésére.

Régi Meteorok elsárgult lapjait forgatva szemembe ötlött egy cím: „Egy sikeres program: a Plejád-okkultáció (1972. III.19.)” Emlékszem, gyönyörű tavaszi idő, ragyogó, tiszta, kék ég volt, a pár napos holdsarlót már kora délután jól lehetett látni. Az Erzsébet-hídon sétáltam át a Hegyalja útra, élvezve a langymeleg tavaszi vasárnapot. Az Uránia teraszán már tömött busz hangulat uralkodott. A Heydénél Aurél bácsi és a Schwarc család sürgött-forgott. A Zeiss 80/1200-est Piroska Gyuri és Bán Dínó élesztgette, a 80-as Merzet Bartha Lali és jómagam tologattuk, hogy elkerüljük a kémény és a tévéantenna takarását. A hangfalból kivételesen nem a Deep Purple üvöltött, hanem az OLB 5 rádió másodperc szignálja, ami mindenkit örületbe kergetett. A társaság egy kibővített Laokoón-csoport összehatását keltette, különböző kábelekre gabalyodva, mely kábelek egy ronda kis elekt-

ronikus panelbe csatlakoztak. Ez volt a *Nepolár flexár opakop Cé!* A továbbfejlesztett változat nem sokkal boldobb neve jobban megvilágítja műbenlétét: „Tetrasíposz Quintoflex”. Tehát négy észlelő (tetra) saját hangfrekvenciáját (síposz) az OLB 5 rádiószignáljával (Quinto) keverte egy sztereo mag-nó bemenetére (flex). A négy észlelő kezében egy-egy nyomógombbal jelezte a kontaktusok bekövetkeztét. A felvett jeleket később lelassítva és többször visszahallgatva rögzítették a pontos időpontokat. A csoportot Gellért András irányította, majd a kiértékelést ő és a készülék készítői és kezelői, Kovács Zoltán és Kunovits Jenő végezték. Gellért egy 72/500-assal, Habina az AT-1-essel, Peringer a Somet Monárral észlelt.

Természetesen nem csak ezért volt sikeres a Plejád-okkultáció. Az akkori időkhöz képest országosan is sokan észleltek. Budapesten még Torma Tibor (éppen ki volt tiltva az Urániából), Papp János (Rákosrendező, MÁV Állomás), a Klausz testvérek Szerencsen, Ujvárosy Anti, Tóth Sanyi, Szoboszlai Zoli Hajdúnánáson, Mezősi Csaba, Keszthelyi Sanyi Pécssett, és még sorolhatnám. Sokuk neve ismert, észlelők voltak, vagy most is észlelnek. Ketten közülük — Tóth Sanyi és Kovács Zoli — már fiatalon eltávoztak az égi észlelőrétre. Kellemes, de fájó is emlékezni erre a csodálatos tavaszi estére, az akkori Urániára, a régi barátokra. Lelkesek voltunk, fiatalok voltunk: aznap lettem 25 éves — te jó ég! —, és azóta eltelt immár újabb negyed század. (Mátis András)

Zajlik az élet az Uránia tetőteraszán a 70-es évek elején (fotó: archívum)

Csillagászati hónap '96, Esztergom

Ismét megrendezésre került a hagyományos csillagászati hónap a Regiomontanus Csillagászati Klub és a TIT Komárom-Esztergom Megyei Egyesület szervezésében a Szabadidő Központban.

1996. november 6. és december 4. között öt előadásból álló sorozatunkra bérleteket ill. napjegyeket adtunk ki. Két első előadásunkat a milicentenárium jegyében tartottuk, a sorozatot aktuális kérdésekkel foglalkozó témák zárták.

Indító előadásunkat Ósmagyar csillagképek címen Mécs Miklós tartotta. Ez alkalommal az összes hallgató csillagképet kapott, amelyen nyomon követhették az ismertetett csillagképeket. Előadásunkat Katona László, a megyei TIT ügyvezető igazgatója tisztelte meg jelenlétével.

A következő héten A magyar csillagászat nagyjai címmel Bartha Lajos tartott előadást. Többek között hallhattunk a városunkban tevékenykedő csillagászokról is.

Újdonságok a Jupiter körül címen Kereszturi Ákos tartott előadást. Az égitest körül keringő hányatott sorsú Galileo szonda legfrissebb eredményeiről számolt be.

Negyedik előadásunkat ugyancsak Kereszturi Ákos tartotta, Galaxisok és az Univerzum címmel. Bemutatta az óriás-távcsövekkel és a Hubble Űrteleszkóppal készült újabb felvételeket, melyek alapján egyre pontosabb képet kapunk az Univerzum szerkezetéről.

A csillagászati hónap záró előadását dr. Almár Iván tartotta, Van élet a Földön kívül? címmel. Ismertette a modern kutatásokat és többek között rávilágított, hogy nem is olyan egyszerű a tudomány számára a címbe feltett kérdés. Igen sok fárasztó és alapos munka szükséges a legkisebb eredményhez is, és a jövő generációknak is marad bőven kutatni való.

80 férőhelyes előadóteremünk mindvégig zsúfolásig megtelt, sőt, az utolsó alkalommal a nagyobb befogadóképességű színházteremre volt szükségünk.

Köszönetünket fejezzük ki kedves előadóinknak a jó visszhangú, nagy sikerű előadásaiért. Eredményként könyvelhetjük el, hogy a felnőtt klubba és az ifjúsági szakkörbe többen is jelentkeztek.

Rendezvényünk sikere arra buzdít, hogy tovább folytassuk 33 évvel ezelőtt megkezdett sorozatunkat.

Mécs Miklós

Változócsillag- észlelők találkozója Esztergomban 1997. május 10., szombat

Idei tavaszi változós találkozókat Esztergomban tartjuk, a Szabadidő Központban („zöld ház”, Bajcsy Zs. u. 4.). Az előadások 10:00-kor kezdődnek, és sorra veszik a változócsillag-észlelés aktuális kérdéseit (észlelési beszámolók, fénygörbék, nóvakeresési stratégiák stb.). A változós témák mellett áttekintjük a Hale-Bopp-üstökös tavaszi láthatóságát és a csillagászat legújabb eredményeit. Terveink szerint az MCSE Budapestről kölönbuszt indít Esztergomba, mellyel a találkozó után tovább utazunk Ógyallára, ahol felkeressük a csillagvizsgálót. (További részletek következő számunkban!)

**A találkozó programjával kapcsolatban információk és felvilágosítás: Mizser Attila, MCSE, 1461 Budapest, Pf. 219.
E-mail: mzs@mcse.hu**

MCSE-programok

Budapest: Keddenként tartunk ügyeletet a BME R Klubjában (XI. Műegyetem rakpart 9.) 18–21 óra között. Távcsőépítési tanácsadás, cserebere, előadások, a Budapesti Csoport találkozói.

Hajdúböszörmény: A Monolit Ifjúsági Klubban minden héten kedden 18 órától tartjuk csillagászati összejöveteleinket. Előadások, filmvetítések, derült ég esetén észlelés (cím: Újvárosi u. 13.).

Pécs: Az APCSE Csillagászati Klubja (Pécs, Szent István tér 17.) minden hétfőn 18 órától várja a tagokat.

Szeged: A Szegedi Csillagvizsgálóban tartjuk összejöveteleinket keddenként 18 órai kezdettel, derült idő esetén észlelés a Csillagvizsgáló kisebb műszereivel.

Esztergom: a Szabadidő Központban (Bajcsy Zs. u. 4.) minden szerdán este 6-kor találkoznak a tagok.

Hale-Bopp pályázat!

Az ELTE Csillagászati Tanszék asztrofotó és rajzpályázatot hirdet az alábbi kategóriákban:

1. Felnötteknek és gyerekeknek a Hale-Bopp-üstökösről készített felvételekkel.
2. Általános és középiskolásoknak a Hale-Bopp-üstökösről készített rajzokkal.

A legjobb felvételeket és rajzokat az ELTE Csillagászati Tanszék Digitális Képtárában helyezük el. A nyertes pályázó (mindkét kategóriából 1–1 fő) részt vehet egy éjszakai mérésen az MTA Csillagászati Kutatóintézet Piszkéstetői Observatóriumában.

Beküldési határidő: 1997. április 15.

**Cím: „Hale-Bopp pályázat”,
ELTE Csillagászati Tanszék, 1083
Budapest, Ludovika tér 2.**

Hale-Bopp észlelőhét Ráktanyán

1997. április 1–6.

A Hale-Bopp-üstökös **legkedvezőbb láthatóságát** és a tavaszi szünetet kihasználva egyesületünk észlelőhétet szervez Ráktanyán.

A rendezvény célja, hogy mindenki ideális körülmények között figyelhesse meg az „ezredvég üstökösét”. A sötét és remélhetőleg derült égbolton a

Hale-Bopp árnyékában meghúzódó egyéb látványosságok megfigyelésére is lehetőség nyílik.

Részvételi díj: 2500 Ft, tagoknak 2000 Ft. Elszállásolás 6–12 fős szobákban, saját ellátással.

Jelentkezés és a részvételi díj befizetése: Sárnecky Krisztián, 1132

Budapest, Kádár u. 9–11.,

Tel.: 153-4902, e-mail: sky@mcse.hu

Jelentkezési, egyben befizetési határidő: március 15.

A jelentkezéseket a beérkezések sorrendjében fogadjuk el!

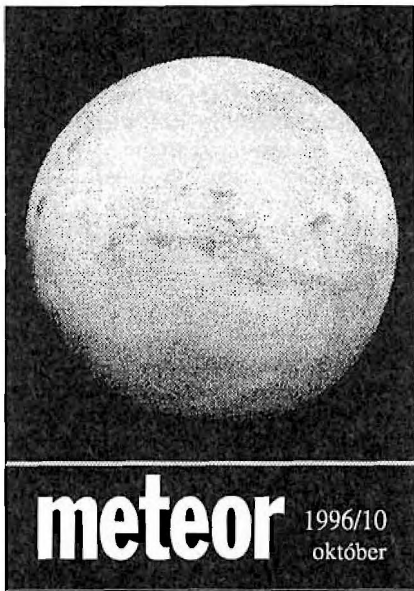
Csillagok távcsővégen

„... ott a helye minden igényes amatőrcsillagász polcán.”

W.A. Cooper és E.N. Walker könyve megrendelhető a Magyar Csillagászati Egyesülettől (1461 Budapest, Pf. 219.) rózsaszín postautalványon, 750 Ft befizetése ellenében. Az ár magában foglalja a postaköltséget is.

A könyv ismertetése az 1995/6. sz. Meteor 36. oldalán olvasható.

Kiadványainkból

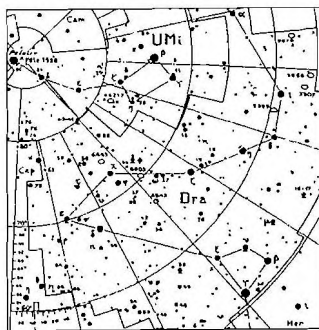
Új előfizetőink figyelmébe!

A Meteor 1996-os évfolyama még megrendelhető! A tavalyi évfolyamban is számos érdekes információ található (pl. a Hyakutake-üstökös krónikája, távcsőépítési cikkek, a CCD-rovat korábbi részei, észlelési beszámolók, a borítókön — többek között — a Hubble Űrteleszkóp szenzációs felvételei, a legjobb hazai asztrofotók láthatók). Hasznos összefoglalókat olvashatunk egy-egy észlelési területről, a csillagászat, az űrkutatás eredményeiről, a csillagászat újdonságairól.

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a Meteor 1994-es és 1995-ös számai elfogytak, az 1991-es, 1992-es és 1993-as évfolyamok viszont még megrendelhetők.

Az 1996-os teljes Meteor-évfolyam ára 1300 Ft (tagoknak 1100 Ft).

PLEIONE CSILLAGATLASZ

A Pleione Csillagatlasz (RDC) 7^m-ig ábrázolja a teljes égboltot. A 41 térképlapból álló atlasz csillagképenkénti beosztású, így még a kezdő amatőrcsillagász is könnyebben tud tájékozódni az égen, mint a koordináták szerinti felosztású atlaszokból. Kis formátuma (A/4) révén távcső mellett is kényelmesen használható.

Sok fényesebb mély-ég objektum és ketőcsillag közvetlenül is azonosítható, megtalálható az atlasz segítségével. A halványabbak is megtalálhatók, ha ráállunk vidékükre, és egy részletesebb térképet használva már észlelhetünk is. Különösen alkalmas ezen a módon a változócsillagok észleléséhez, keresőtérképként alkalmazva a Változócsillag Atlasz füzetéhez.

Ára: 250 Ft (tagoknak 200 Ft)

Megrendelhető kiadványaink

Meteor csillagászati évkönyv 1993	200 Ft (150 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 1994	300 Ft (250 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 1995	400 Ft (300 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 1996	500 Ft (400 Ft)
Meteor csillagászati évkönyv 1997	600 Ft
<i>(rendes és pártoló tagjaink illetményként kapják!)</i>	
A Meteor 1991-es évfolyama (12 szám)	800 Ft (700 Ft)
A Meteor 1992-es évfolyama (12 szám)	800 Ft (700 Ft)
A Meteor 1993-as évfolyama (12 szám)	900 Ft (800 Ft)
A Meteor 1996-os évfolyama (12 szám)	1300 Ft (1100 Ft)
A Meteor 1997-es évfolyama	1680 Ft
<i>(pártoló tagjaink illetményként kapják!)</i>	
Csillagok a Bibliában	850 Ft (750 Ft)
Csillagok távcsővégen	850 Ft (750 Ft)
Kulin György munkássága	250 Ft (200 Ft)
Konkoly Thege Miklós emlékezete	100 Ft (80 Ft)
Fényi Gyula emlékezete	160 Ft (130 Ft)
Hordozható napórák (katalógus)	250 Ft (200 Ft)
MCSE-képeslapok (4 db-os Konkoly-sorozat)	80 Ft (60 Ft)
Meteorészlelő térképsorozat	180 Ft (160 Ft)
Változócsillag katalógus (II. kiadás)	180 Ft (160 Ft)
Változócsillag fénygörbék 1988–1992	180 Ft (160 Ft)
Pleione Csillagatlasz (határmagnitúdó: 7,0)	250 Ft (200 Ft)

A fenti kiadványok az **MCSE** postacímén (1461 Budapest, Pf. 219.) rendelhetők meg rózsaszín postautalványon, hátoldalon a tétel(ek) megnevezésével. Áraink a postaköltséget is tartalmazzák. A zárójelben lévő összegek az MCSE tagjaira vonatkoznak. Rendezvényeinken, találkozóinkon az itt felsoroltakon kívül egyéb kiadványok is megvásárolhatók.

☞-----

Belépési nyilatkozat

Kérem felvételemet a Magyar Csillagászati Egyesületbe

Név:

Cím:

Szül. dátum: év hó nap

Telefonszám:

rendes tagként (a tagdíj összege 1997-re 950 Ft, illetmény:
Meteor csillagászati évkönyv 1997, MCSE Körlevél)

pártoló tagként (a tagdíj összege 1997-re 1900 Ft, illetmény:
Meteor csillagászati évkönyv 1997 és az MCSE Meteor c. havi folyóirata)

A tagdíjat a jelentkezési lappal egyidejűleg az MCSE címére
(1461 Budapest, Pf. 219.) kérjük feladni rózsaszín postautalványon!

M97/3